

Els Països Catalans seran de dreta o no seran

Les paradoxes d'uns resultats

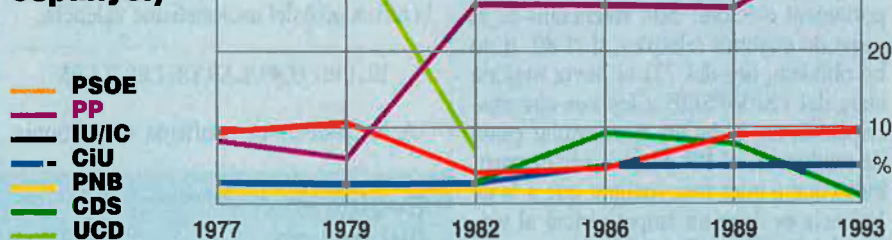
Mentre a l'estat espanyol el PSOE manté la distància que li permet ser el primer partit en vots i en escons, al Principat, al País Valencià i a les Illes Balears, les forces de centre-dreta i el nacionalisme convergent aconsegueixen una notable majoria.

Una participació superior a la de les legislatives del 89 i la pèrdua d'un punt per part del PSOE ha significat, per contra, un augment espectacular de vots (durant la nit electoral s'assegurava que el PSOE assoliria els 9 milions de vots a tot l'Estat) i una certa distància en escons (un màxim de 158 escons pel PSOE i un mínim de 141 pel PP) del segon partit. La pràctica desaparició del CDS, que passa del 7,9 % dels vots a l'1,76, es pot dir que ha suposat un notable transvasament dels antics votants del CDS al PP, de manera que el creixement global de 9 punts vindria en primer lloc del CDS, i en molta menor mesura, d'altres formacions polítiques regionalistes i dels nous votants.

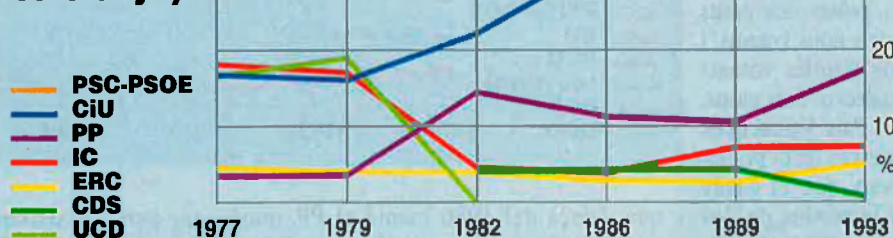
Tot desmentint les reiterades enquestes que auguraven un augment molt important d'Esquerra Unida, aquesta formació, malgrat l'augment de la participació, ha pujat de manera imperceptible fins el punt que a dures penes supera el nombre d'escons de les anteriors legislatives.

Les expectatives d'una fuga significativa d'antics votants del PSOE cap a la formació d'Anguita no s'hauria produït; no obstant, en algunes circumscripcions el creixement del vot d'IU hauria estat en detriment del PSOE, i, fins i tot, hauria influït en l'assignació final d'escons. La desfeta dels andalusistes, la confirmació de l'hegemonia del PSOE als feus indiscutibles d'Andalusia i Extremadura, el manteniment a Catalunya i Euskadi i la recuperació de part del vot abstencionista del 89 en moltes circumscripcions electorals podrien constituir les claus que menen al

Evolució del vot en eleccions al Congrés (estat espanyol)

Evolució del vot en eleccions al Congrés (Principat de Catalunya)

del comportament electoral dels ciutadans del Principat és la pujada de quasi 7 punts del PP respecte a les darreres legislatives, fins a obtenir un 17,2 % dels vots i doblar el nombre de diputats en el conjunt de les quatre circumscripcions. Aqueix augment no està justificat només

percentatge de vots que el PSOE obté en l'àmbit estatal. En general, doncs, hi ha un manteniment dels percentatges del PSOE, que es tradueix en un nombre d'escons que l'allunya del segon partit més de quinze diputats. Els resultats han desmentit tota mena d'enquestes i deixen obertes les portes a l'especulació sobre els efectes de la darrera setmana de campanya en els famosos indecisos.

EL PP CREIX AL PRINCIPAT

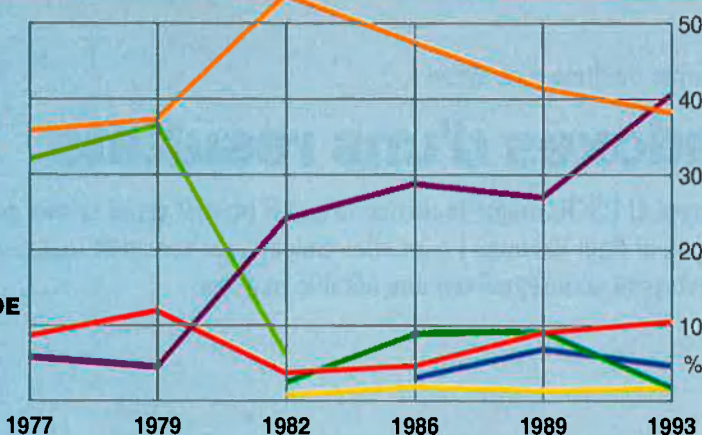
La primera i més espectacular novetat

pel transvasament matemàtic de les pèrdues del CDS ni tampoc per la pèrdua poc significativa de vots per part de CiU. L'augment del PP també pot venir, per això, de petits préstecs del PSC, de CiU i dels nous votants. Tant el PSC com CiU repeteixen els resultats del 89, tot i que amb variacions lleugeres si analitzàrem circumscripció per circumscripció.

ERC creix pertot arreu, i espectacularment a les províncies de Barcelona i Tarragona, mentre que IC repeteix pràcticament els resultats del 89, en el que resulta una certa petrificació del seu espai i

Evolució del vot en eleccions al Congrés (País Valencià)

■ PP
 ■ PSPV-PSOE
 ■ EUPV
 ■ UV
 ■ UPV
 ■ CDS
 ■ UCD

una hipòtesi de futures reformulacions.

AL PAIS VALENCIÀ, GUANYA PER PRIMERA VEGADA EL PP

El primer que crida l'atenció en el comportament electoral dels valencians és el canvi de majories relatives; si el 89 (i no ho oblidem, des del 77) hi havia majoria clara del PSPV-PSOE a les tres circumscripcions, ara hi ha un espectacular canvi de tendència: el PP passa a ser el partit més votat a totes tres, malgrat que a la de València es dona un empat virtual al voltant del 37,5% (amb el 84 % dels vots vàlids emesos escrutats) i amb lleugeríssima majoria del PP.

L'augment dels populars és més notori a Alacant que no pas a Castelló, i en el conjunt valencià es calcula en quasi tretze punts. Aquest augment ho és per la succió d'una part substancial del vot perdut pel CDS (més de 7 punts), potser dos punts d'UV, una part del vot dels nous votants, i una escassíssima franja d'antics votants del PSPV-PSOE. En qualsevol dels casos, el creixement del PP al País Valencià és espectacular i el converteixen en el primer partit. No es pot dir, però, que, el guany d'1,5 punts d'EUPV i la pèrdua de dos punts del PSPV-PSOE respecte a les legislatives del 89 guarden una estricta correspondència. En realitat, els préstecs entre EUPV i PSPV, o els d'UV al PP mereixerien un detallat examen que en aquestes notes d'urgència no podem escometre. En aquest sentit, l'augment de poc més d'1,5 punts d'EUPV a la circumscripció de València li val a aquesta formació el segon diputat, i, el que és més important, un dels dos diputats que augmenta aquesta formació en el total estatal respecte als de les últimes eleccions legislatives.

D'altra banda, Unió Valenciana perd quasi un terç dels seus vots, que de segur

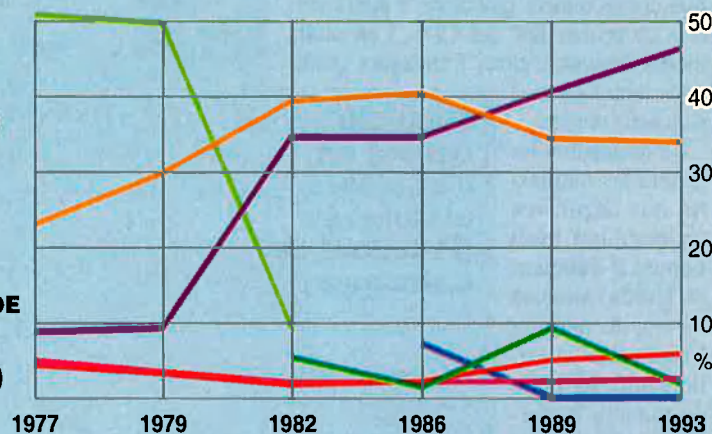
han anat al PP. Finalment, UPV continua en els fatídics percentatges d'anteriors legislatives, tot confirmant-se la pèrdua de vots respecte a les eleccions autonòmiques i la baixa en les tres circumscripcions. Certament una invitació en tota la regla a la refundació del nacionalisme valencià.

EL FEU POPULAR DE LES ILLES

A les Balears es confirma l'hegemonia

Evolució del vot en eleccions al Congrés (Illes Balears)

■ PP
 ■ PSIB-PSOE
 ■ EU
 ■ PSM
 ■ UM (PRA)
 ■ CDS
 ■ UCD

que d'ençà del 1986 manté el PP, que guanya vora 6 punts en relació amb les legislatives del 89, presumiblement a costa del CDS (que passa del 9,20% a l'1,78). El PSIB-PSOE pràcticament es manté entorn del 34 %, mentre que Unió Mallorca queda a molta distància dels resultats del 86 (llavors 7,20% i ara només el 2,44 %, UM no es va presentar en solitari el 1989).

Pel que fa al Partit Socialista de Mallorca-ENE, duplica amb escreix els resultats del 89 i confirma el seu creixement de les darreres autonòmiques i municipals, sense obtenir, però, representació parlamentària. Finalment, Esquerra

Unida creix lleugeríssimament a les Balears respecte del 89, però tampoc obté cap escó.

A TALL DE CONCLUSIÓ

Una lectura global dels resultats electorals del Principat, el País Valencià i les Illes Balears ens duu a la constatació del creixement global de l'espai conservador (a expenses en part, del CDS, que desapareix, i de forces regionalistes com ara UV o UM) i al predomini espectacular de les forces de centre-dreta (d'àmbit estatal (PP) o no (CiU, UV), al manteniment percentual de les forces de centre-esquerra i esquerra (PSC-PSPV-PSIB-PSOE i EUPV-IC-EU Balears) i al creixement del vot al nacionalisme d'esquerra (ERC-PSM), amb l'excepció de la UPV.

Si calculàvem l'índex d'orientació política dels tres àmbits analitzats, aquestes eleccions decanten una situació d'orientació a dreta amb tendència confirmada al bipartidisme al País Valencià i les Illes Balears, mentre que es confirma un lleu-

ger però persistent pluripartidisme al Principat de Catalunya. El comportament electoral d'aquest àmbit es mou dins la tònica general de l'estat d'avanç del PP en percentatges de vots i en nombre d'escons.

Una detallada lectura del magre resultat del PP al Principat il·lustra sobre una de les claus de la derrota/victòria del PP a l'estat. Una lliçó pendent, encara, per a la dreta espanyola.

Vicent Franch i Ferrer

*Professor de Ciència Política i Dret
Constitucional a la Universitat de
València-Estudi General*